

BAKTERIJE, ODPORNE NA KARBAPENEME**(karbapenemaza pozitivne bakterije)****INFORMACIJE ZA PACIENTE IN SVOJCE****Kaj so bakterije, odporne na karbapeneme?**

Bakterije, ki živijo normalno v črevesju, lahko postanejo odporne proti antibiotikom, predvsem tistim, ki se uporabljajo za zdravljenje težkih okužb. Med te antibiotike sodijo karbapenemi, ki se uporabljajo za zdravljenje resnih okužb, zlasti kadar so te povzročene z mikrobi, ki so že odporni proti antibiotikom. Nekaterne bakterije, odporne na karbapeneme, izločajo encime, ki te antibiotike razgradijo. Ti encimi se imenujejo **karbapenemaze**.

Ali so lahko bakterije, odporne na karbapeneme, škodljive?

Pri večini bolnikov so bakterije, odporne na karbapeneme, neškodljive v prebavilih in ne povzročajo okužb. To imenujemo nosilstvo ali **kolonizacija**. Včasih pa vendar lahko povzročijo okužbo, zlasti ob padcu odpornosti (npr. zdravljenje s kemoterapijo, zdravljenje v intenzivnih enotah). Bakterije, odporne na karbapeneme, lahko povzročajo okužbe ledvic, ran ali v resnih primerih okužbo krvi (sepsa). Za zdravnika je zelo pomembno, da čim prej ugotovi, ali je pacient nosilec bakterij, odpornih na karbapeneme, zato da pravilno izpelje diagnostične postopke, uporabi učinkovita protimikrobna zdravila in prepreči prenos bakterije na druge paciente v zdravstveni ustanovi.

Kako dobimo bakterijo, odporno na karbapeneme, in zakaj je potreben odvzem nadzornih kužnin?

Pacienti, ki jemljejo veliko protimikrobnih zdravil, so bolj dovzetni za kolonizacijo z bakterijami, odpornimi na karbapeneme, ker so bakterije bolj izpostavljene protimikrobnim zdravilom in zato pogosteje razvijejo odpornost nanje. Bakterije, odporne na karbapeneme, lahko prenašajo pacienti, zaposleni ali obiskovalci z okužbo ali brez nje. Prenašajo se z neposrednim stikom ali dotikanjem predmetov in površin, npr. ograjic, toaletnih prostorov ali druge opreme. Ker so pacienti v bolnišnici veliko bolj izpostavljeni okužbi kot v domačem okolju (posebno tisti, ki so se zdravili v tujini), izvajamo za preprečevanje prenosa znotraj bolnišnice posebne ukrepe. Včasih je nujen odvzem nadzornih kužnin – posebej, če je bil pri pacientu odkrit dejavnik tveganja za kolonizacijo ali je bil v stiku z znanim nosilcem karbapenemaz.

Kako se izvaja presejalno testiranje z odvzemom nadzornih kužnin?

Najbolj primeren način je odvzem brisa danke ali vzorca blata, saj se te bakterije nahajajo v črevesju.

Kaj se zgodi po testiranju?

O rezultatih testiranja vas bo obvestil vaš pristojni zdravnik. V primeru pozitivnega rezultata vas bomo v času bivanja v bolnišnici osamili – izvajamo izolacijske ukrepe, s katerimi preprečimo prenos teh bakterij med pacienti na oddelku. Lahko vas namestimo tudi skupaj z drugimi pacienti, ki imajo bakterije, odporne na karbapeneme.

Zaposleni bomo pri vas uporabljali osebna zaščitna sredstva – rokavice in plašče, s čimer preprečimo onesnaženje svojih rok in obleke. Tudi vam bomo svetovali, da si pred izhodom iz bolniške sobe razkužite roke. Obiskovalci, ki bodo prihajali k vam, si bodo morali pred izhodom iz sobe natančno razkužiti roke. Kadar bodo obiskovalci sodelovali pri negi ali vam kakorkoli pomagali, morajo uporabljati rokavice in plašče ter upoštevati navodila o higieni rok, ki jih bodo dobili od zdravstvenih delavcev.

Kako lahko sami pomagate?

Nosilcu bakterij, odpornih na karbapeneme svetujemo, da ob obisku druge zdravstvene ustanove ali doma za ostarele zdravnika seznani, da je nosilec bakterij, odpornih na karbapeneme. Tako lahko prepreči širjenje teh bakterij.

Kaj se dogaja po odpustu iz bolnišnice?

Pacient z bakterijami, odpornimi na karbapeneme, lahko zapusti bolnišnico takoj, ko to dovoli zdravnik. Kolonizacija ne vpliva na odpust iz bolnišnice. Ob premestitvi v drugo bolnišnico ali dom za ostarele odpustni ali družinski zdravnik sporoči ustanovi podatke o kolonizaciji.

Kaj se zgodi, ko greste domov?

Doma vam ni treba izvajati nobenih posebnih ukrepov. Ljudje so v domačem okolju običajno v stanju dobre telesne zmogljivosti in zdravi, zato je pri njih manjša možnost, da postanejo kolonizirani z bakterijami, odpornimi na karbapeneme. Obleko, posteljno perilo in posodo perite na običajen način. Vsak družinski član naj ima svojo brisačo za osebno higieno. Priporočamo redno higieno telesa, pri čemer uporabljajte milo, ki je samo za vas. Vedno je zelo pomembno, da si umivate roke po uporabi stranišča in pred jedjo. Čiste roke varujejo tudi pred drugimi okužbami. Pogosto čistite predele stanovanja, kjer se nahajate, posebno kopalnico in stranišče. Svojem svetujemo, naj si roke umijejo z milom po vsaki pomoči pri osebni higieni pacientu z bakterijo, odporno na karbapeneme. Pri stiku s telesnimi izločki (blato, urin) pa naj uporabijo rokavice. Po odstranitvi rokavic ali po stiku z izločki naj si roke umijejo. Ob upoštevanju navedenih ukrepov ni nevarnosti, da bi se te bakterije prenesle na druge osebe, npr. druge družinske člane in obiskovalce.

Kaj še svetujemo?

Uživajte samo tiste antibiotike, ki vam jih je predpisal zdravnik, in tako dolgo, kot vam je bilo svetovano, tudi v primeru, da se vam je zdravstveno stanje že izboljšalo.

Kako boste vedeli, da kolonizacije ni več?

Kolonizacija z bakterijami, odpornimi na karbapeneme, je lahko dolgotrajna, občasno pa sama od sebe preneha, vendar ne vedno. Zato vas bomo ob ponovnem sprejemu v bolnišnico ponovno testirali z odvzemom nadzornih kužnin.

Služba za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb

Kataloška oznaka: B-23

22. avgust 2024, verzija 2